

Individuace

Problém individuace je problémem integrace: pokud netrváme na doslovnosti, pak individuum je to, co nelze rozdělit, aniž bychom to likvidovali (nebo alespoň hrubě narušili). Prototypem tu nemůže být něco nejmenšího, jak si představovali starověcí atomisté (individuum je vlastně překladem řeckého ATOMOS), nýbrž naopak komplexní struktura, která však navzdory své rozmanitosti a možná i různorodosti zůstává sjednoceným celkem. Nejde tedy vůbec o to, že eventuelní stále pokračující (násilné) dělení přece jednou končí, nýbrž o něco zcela jiného: celek nemůžeme dělit, aniž by přestal být celkem. Že existují mezní případy, kdy na mnoho částí rozřezaný nezmar doroste (za příznivých jinak podmínek) v tolik nezmarů, na kolik jsme onoho původního rozřezali, je dokladem jakési zvláštní schopnosti, řekli bychom mohutnosti, která přemáhá rozmanitost a mnohost a vytváří z ní vnitřně integrovaný celek. Pouze takovýto celek můžeme považovat za individuum. Dlouho diskutované principium individuationis je vlastně principium integrationis, principium unitatis in multitudine a ex multitudine. Tato mnohost nemůže být jen seřazena a uspořádána, ale musí opravdu srůst. Latinsky se „srůst“ řekne concrescere: srostlice mnohého v jedno je tedy „concretum“. Individuum je proto nedělitelné, protože je konkrétem, srostlicí. A vše, co srostlo a co vyrostlo, musí být ponecháno své vlastní sjednocenosti, nemůže být dokonce zvenčí ani nijak sjednocováno. Jeho růst můžeme podněcovat, usnadňovat, podporovat, ale nemůžeme jej sami pořádat, plánovat a uskutečňovat nějakým konstruováním zvenčí.

(Berlín, 930724-3.)